

N:o 50.

*Af Herr Wallenberg: Med förslag till ändrad lydelse af 71 §
Riksdagsordningen.*

Vid tvenne föregående riksdagar har jag tillåtit mig väcka motion i syfte att åstadkomma en förändring i det högst olämpliga sätt, som nu gällande Riksdagsordning bestämmer för utseende af de Riksdagens delegerade, som anförtros vård och förvaltning af Riksbanken och Riksgäldskontoret.

Jag hade dervid icke föreslagit någon förändring för valsättet till fullmäktige i Riksgäldskontoret, hvaremot jag ansåg att bankofullmäktige äro allt för fåtaliga, att allt för många af dem ingalunda kunna smickra sig med att vara i åtnjutande af *begge* Kamrarnes förtroende, att kontinuiteten inom styrelsen icke är betryggad, samt att Konungen borde ega något inflytande på en nationalbanks styrelsesätt. För denna sista åskådning har äfven bankkomitén uttalat sig, dock på ett så varsamt sätt, att det derigenom uppkomna inflytandet blefve mera skenbart än verkligt. Denna uppfattning torde delas af alla dem, som underlåtit att redan ingifva bankkomiténs förslag i denna del, såsom framställning till Riksdagen.

Mandat för ett enda år för vald fullmäktig i Riksbanken eller Riksgäldskontoret är en olämplighet, som måste bibehållas så länge man löper fara att elektorerne skola anställa *lottning* om hvem eller hvilka, som skola blifva Riksdagens fullmäktige. Borttages lottningen, då kan utan tvekan *mandat* gifvas för längre tid åt vald fullmäktig, men så länge Kamrarnes

elektorer *gemensamt* skola välja fullmäktige, måste *lottningen* och *ett enda års mandat* bibehållas.

Faran, att i flera hänseenden olämpliga personer skulle taga säte i dessa penningverks styrelser endast på grund af sina politiska relationer och der qvarsitta under flera år, vore så stor, att man knappast kan förutse följderna.

Riksgäldskontorets fullmäktiges antal är snarare för stort än för litet, hvaremot bankofullmäktiges antal är afgjort allt för ringa. Detta antal var före representationsförändringen *tolf*, men sedan dess har Riksbankens verksamhet högst väsentligen tilltagit, och afsigten är ju att ännu mera utsträcka densamma. Af de sju bankofullmäktige äro i följande ordning sex afsedda till

ordförande,
 vice ordförande,
 förste deputerad,
 andre deputerad,
 deras suppleant,
 inspektören för sedeltryckeriet och Tumba pappersbruk.

Återstår således *en enda*, som icke är upptagen vid denna fördelning. Men inom alla andra bankstyrelser plägar det större antalet ledamöter vara blott ledamöter af styrelsen, så att en majoritet kan bedöma huru de, som hafva särskilda uppdrag, fullgöra dessa; och, enär ingen kan förutsätta ständig tienstgöring i någon allvarlig sysselsättning, bör det alltid finnas några ledamöter af styrelsen, som kunna öfvertaga de dagliga bestyren. För öfrigt är det af vigt i hvarje bankstyrelse, att der finnas några personer, hvilkas sysselsättningar i öfrigt väl hindra dem att stundligen göra banktjenst, men hvilkas erfarenhet och beröring med det praktiska lifvet kunna göra dem till rätt gagneliga konsultativa medlemmar af en dylik styrelse. Jag har således icke tvekat att föreslå antalet fullmäktige i Riksbanken till *tolf* och i Riksgäldskontoret till *sex*. Deremot har jag minskat antalet suppleanter, och anser att dessa fortfarande böra väljas för ett år i sänder.

Från att elektorerne skulle särskildt utse ordförande, bör man så mycket lättare kunna befria dem, som detta tillvägagående icke alltid lemnat det mest önskvärda resultat. Fullmäktige komma otvifvelaktigt sjelfva att göra det bättre.

Hvad som är och förblir hufvudsyftet med min framställning, det

är den oafvisliga nödvändigheten, att Riksdagens begge Kamrar skola sända *sina* delegerade att styra Riksdagens begge viktiga penningverk.

På grund af hvad jag anfört får jag vördsamt föreslå följande förändrade lydelse af § 71 Riksdagsordningen:

Vid hvarje lagtima riksdag väljas fullmäktige att jemlikt särskilda reglementen Riksbankens och Riksgäldskontorets medel och öfriga tillhörigheter vårda och förvalta. Dessa fullmäktige utses på det sätt, att hvardera kammaren genom tjugufyra elektor, som den inom sig utser med slutna sedlar, väljer hälften af det antal fullmäktige och suppleanter till fullmäktige som här nedan säges.

Fullmäktige i Riksbanken skola vara tolf och väljas för en tid af tre år sålunda, att hvardera Kammaren vid hvarje lagtima riksdag blott väljer två bankofullmäktige; dock att, derest ansvarsfrihet för föregående årets förvaltning blifvit bankofullmäktige förvägrad, nytt val af samtliga bankofullmäktige skall ske, med iakttagande deraf, att två väljas för en tid af tre år, två för två år och två för ett år.

Fullmäktige i Riksgäldskontoret skola utgöra sex och utväljas på enahanda sätt, så att en hvar af dem blir vald för tre år, och att hvardera Kammaren vid hvarje lagtima riksdag utser sin riksgäldsfullmäktig. I händelse af vägrad ansvarsfrihet, förfares på enahanda sätt, som sagdt är för bankofullmäktige.

Efter hvarje val utse fullmäktige inom sig ordförande och vice ordförande för ett år.

Vid hvarje riksdag utser hvardera Kammaren för ett års tid en suppleant till fullmäktig i Riksbanken och en suppleant till fullmäktig i Riksgäldskontoret.

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 3 April 1884.

A. O. Wallenberg.